

ΝΕΑ ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ , ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ

ΚΝΛ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ σελ.

Το διήγημα ανήκει στη συλλογή, Τάσω, Στο σκοτάδι και άλλα διηγήματα (1914).

- **Νατουραλισμός:** ο άνθρωπος διαμορφώνεται από τις περιστάσεις και τις πιέσεις της στιγμής. Ο οικονομικός παράγοντας σε συνδυασμό με τις πιέσεις που δέχεται ο πατέρας από τον παππού είναι καταλυτικός.(Τ. Καρβέλης)
- Η κοινωνία στηρίζεται στα οικονομικά μοντέλα → ο Χατζόπουλος είναι βαθύτατα «σοσιαλιστής». Το συμφέρον μπαίνει πάνω από τα αισθήματα → οι αξίες ευτελίζονται και οι άνθρωποι τυποποιούνται. (Απ. Μπενάτσης).
- **Τα πρόσωπα:**

• Ο παππούς	Αυταρχικός, καταπιεστικός, κοινωνικό κατεστημένο
• Ο πατέρας	άβουλος Παθητική στάση Βάναυση συμπεριφορά- Μεταστροφή
• Η μητέρα	Υποταγμένη, σιωπηλή στάση Φόβος → παππού

Η **ανωνυμία** των προσώπων (δηλώνονται μόνο σε σχέση με το βαθμό συγγένειας) και της πόλης είναι ένας τρόπος καταγγελίας του οικονομικού συστήματος εκμετάλλευσης και αλλοτρίωσης γενικότερα της κοινωνίας και όχι μεμονωμένων ατόμων.

Οι δραματικοί ρόλοι του μοντέλου Greimas:

Υποκείμενο	Ο πατέρας
Αντικείμενο	Το σπίτι
Εντολέας	Ο παππούς
Αποδέκτης	Ο πατέρας
Βοηθός	Η μητέρα
Αντίμαχος	Ο δάσκαλος

Πριν την έξωση: **ο παππούς** vs ο πατέρας

Θύτης vs θύμα

Μετά την έξωση: ο πατέρας vs ο δάσκαλος (και η οικογένειά του)

Θύτης vs θύμα

- Τύπος αφήγησης:
 - ❖ Ο αφηγητής είναι ένα από τα τρία μικρά παιδιά της οικογένειας του πατέρα. Βέβαια όλα μεταφέρονται από την οπτική γωνία του *ώριμου αφηγητή*.
 - ❖ Η αφήγηση αρχίζει *in media res*, με μία από τις πιο συνηθισμένες επικρίσεις του παππού προς τον πατέρα.
 - ❖ Εσωτερική εστίαση, με περιορισμένο πεδίο. Ομοδιηγητικός αφηγητής, ενώ ο αποδέκτης της αφήγησης είναι εξωδιηγητικός. Κρατά τις αποστάσεις από τα πρόσωπα, δεν ταυτίζεται μαζί τους. Μεγαλύτερη απόσταση κρατά από τον παππού: ψυχρότητα φαινομενικά αντικειμενική. Απέναντι στον πατέρα κρατά στάση ειρωνική («*τόσο κουτός δεν ήταν ο πατέρας*») και τελειώνει με την κωμική περιγραφή του επιλόγου.
 - ❖ Δύο αναδρομικές αφηγήσεις σε ιστορικούς χρόνους: παρατατικός: διαρκές ποιόν ενέργειας και αόριστος: (επεισόδιο έξωσης) → αρκεί μία στιγμή για να χάσει ένας άνθρωπος την ανθρωπιά του.
- Πολλαπλές αντιθέσεις:
 - ❖ Η ζωή στο χωριό vs η ζωή στην πόλη
 - ❖ Ο παππούς vs ο πατέρας
 - ❖ Έμπορος/ενεργό υποκείμενο vs εισπράκτορας χρεών/παθητικό υποκείμενο
 - ❖ Ο πατέρας vs η μητέρα
 - ❖ Θύτης vs θύμα
 - ❖ Όφελος vs η ζημία
 - ❖ Συμφέρον vs ανθρωπιά
- Ύφος: λιτότητα εκφραστικών μέσων, πυκνός και κοφτός λόγος, παρατακτική σύνταξη, ζωντανές και λιτές εικόνες → εξαθλίωση του ανθρώπου σ' ένα σύστημα εκμετάλλευσης και καταπίεσης.

